

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instrvctio Magistri Novitiorvm

Juan <de Jesús Maria>

Coloniæ, 1613

Pars Qvarta, De exercitijs, & varia Nouitiorum disciplina.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48543](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48543)

PARS QVART- T A

De exercitijs, & varia No-
uitiorum disciplina.

*Cap. 1. De electione ac exercitio
virtutis mensurae.*

Nitio cuiusque mensis, eli-
get Magister virtutem vnā.
qua Nouitiorum coetū ma-
gis ad perfectionem promo-
uendum existimat; & ad vniuersale
certamen, eam proponet, sub verbis
in Nouitiorum Instructione præscriptis.
Ut, si (exempli causa) oculorum licenti-
am inter fratres deprehendit, Virtutem
modestiae colendam proponat: & in
exhortatione eius virtutis amorem, &
astimationem discipulorum animis in-
generare conetur.

2 Monebit in mensis illi^o decursu quo-
ties ei opportunū videbitur, ne fratres
virtu-

virtutem initio selectam, & commendatam obliuioni tradant: verum de illa paranda sæpe cogitent, & medijs appofitis vtantur.

3 Licet ad hanc virtutem designandam communis indigentiam ratio habenda fit: sæpè tamen temporis ratio habenda est: incidentibus nempe festis solemnissimis, atque coniunctis, quæ proprias mysterijsq; debitas virtutes exposcunt. Sic intra mensẽm occurrentibus festis Ascensionis, Pentecostes, Corporis Christi, & alijs ad eandem proportionẽ Natiuitati Christi penè contiguis, curet Magister latiores virtutes assignare, quibus fratres simul festa lætissima celebrent, spirituq; proficiant.

4 Nauet operam, ne discipuli virtutis semel designatæ, atque ad culturam sub legitimo certamine propositæ ignari expertesq; remaneant: ponderetq; occasionem proficiendi à Deo oblatam, & nouorum militum captui attemperatam: qua, si (vt decet) vtantur, multiplices de virtutum agone coronas accepturi sint.

Cap

Cap. 2. De virtutis delectu per hebdomadas.

P Ræter eam virtutem, quæ singulorum mensium certamini præfigitur, per singulas hebdomadas virtus alia ab vnoquoque seligenda est: cui, ijs paucis diebus, accuratissimè studeat.

2 Eligetur hæc virtus exhortationis tempore, pro cuiusq; desiderio ex antea acta rei meditatione cõcepto, quo in euētu, non eadē, vt ex se patet, ab omnibus eligetur: sed Magister a singulis, quam virtutē optent, sciscitabitur; singulorumq; optatis annuet, nisi malè eligēdo errēt. Vel certè Magister ipse salutarem fore vniuersis discipulis virtutem vnā conspicuens; eam omnibus, hebdomada illa, colendam iniunget.

3 Meminerit virtuti parādē media præscribere, & ad sanctum vt lillimi huius exerciti) propositum indefessè Novitios adhortari. Ex frequentia enim electionis, obrepit modicæ æstimationis tentatio; quæ animi vires eneruat.

4 Quādo autem Novitij singuli ordinatē interrogati virtutes diuersas eligent;

§

do-

docebit, quo pacto in eligenda virtute
indigentia propria rationem habere
debeant: vt scilicet eam optent, qua
magis indigere cognoscunt.

5. Hortabitur, vt post eam electionem
vnusquisque in propria illorum Instru-
ctione, electa virtutis caput legat: actu
notet ac discat: rationes, quibus animus
ad opus incenditur, expendat.

6. Studio, ac labore cuiusque per experi-
menta probato, plerumque expediet, vt
virtutem eandem quis saepius eligat, per
hebdomadas aliquot proximas; donec
iterato exercitio, nonnullos, aut certe
multos progressus se in ea virtute fecisse
se sentiat. Quod tunc praesertim expedi-
re videtur, cum passione aliqua, vehe-
mentius infestatur. Ipsa quippe vexatio-
nis magnitudo postulat, vt remedium
idem, cum appositum sit, & repetitum
animam per sanare possit, a Magistri qual-
prudentis medici consilio identidem
applicetur.

Cap. 3. De spiritualibus Novitiorum exercitijs, & preparatione ad professionem.

Magister dabit operā, vt omnes Novitij infra suæ probationis annum spiritualia exercitia faciant, in loco designato: vbi per dies aliquot soli morabuntur, & orationis, ac piæ lecturæ pastu confirmabuntur, ad reliquam viam celerius perfectiusq; faciendam.

2. Tunc accurata discussione, & intima peccatorum contritione, confessio generalis fieri poterit, nisi iusta de causa, ante id tempus facta fuerit. Atq; ad eum modum Novitij, qui exercentur puriores euadent.

3. Erit rationi consentaneum vt tempus, quo Novitius quisque spiritualibus exercitijs vacat, sit professioni proximū; vt rem tantam seorsim altè præmeditetur, & de Magistri consilio, opportunis meditationibus, & actibus ad eam se comparare studeat.

4. Inter alios preparationis actus, erit ad rem formulā preparationis ad professionem,

tionē, quæ in Instruktionē Nouitiorum habetur, per dies aliquot, ter vel quater, ex animo legere illosque affectus serio concipere.

5 Ijs diebus, qui exercitijs destinantur, Magister fratres ibi Deo vacantes frequenter visitabit, & rationem rerum exiget, atque salutaribus monitis instruet.

6 Curet Magister fratres, qui exercētur, firmissimo aliquo peculiari pacto cum Deo coniungere; vt scilicet in posterum eo pacto se obligatos sentiāt, ad aliquid solito sanctius Iesu Christi amore præstandum: vt si quis (exempli gratia) verbosus, vel immodestus fuerit, ex quo cum Deo pepigit, se in posterum, tacitum, modestumve futurum, se strictissimè vinctum sentiat, & in proposito perseueret. Atque hic certè vberimus, & ad aliorum exemplum efficacissimus exercitiorum fructus erit.

7 Sedulò curet tempus anteuertere, vt qui habent temporalia bona, & testamentum, aut aliud dispositionis genus, facturi sunt, ante postremos illos dies studio rerum internarum, & grauissimo professionis actui præmeditando assignatos, seipso expediant. Ijs quippe diebus

ebus sæculares cogitationes non solum importunæ, sed spiritus diuini capitales inimicæ sunt.

Cap. 4. De exercitijs ante sanctiora tempora fieri solitis.

PRæter eam animi præparationem, quæ ante solennissima festa fieri solet, mos inter fratres nostros inualuit, ut appropinquante Aduëtu, Quadragesima, cursuq; illo ieiuniorum Ordinis proprio, Magister Nouitios admoneat, & præscriptis exercitijs internis ac externis ad vltiorem perfectionem comparandam opportunis præmuniat.

2 Diebus ergo decretis illos ad cursum adhortabitur; & ad rem feruentius, ac fructuosius præstandam, præcipiet, ut quisq; si animaduertent, actum aliquem communem lætescere, vel obliuione sensim deleri, aut actum aliquem ad perfectionem desiderari, scripto notet, atq; ad ipsum deferat, ut perfectionem monasticam promouendam curet. At caueat, ne temerè nouos ritus inducat, vel quicquam immuter.

3 Per hoc tempus, ad spiritum alédum
 mitti solent spiritualia certamina Ma-
 gistris ac Nouitiorum omnium nomini-
 bus subscripta ex vno in aliud, aut ali-
 Religionis Cœnobia; quod ad animo-
 æmulatione sancta extimulandos, mu-
 tuaque charitate delectandos plurimam
 ponderis habet. Hæc ergo certamina
 Magister oblationi ne tradat.

*Cap. 5. De officijs ad Nouitiatum
 spectantibus iniungendis.*

1 **Q** Vanquàm ad partes Magistri per-
 tinet, singulos Nouitios officijs
 omnibus instruere, vt postquam pro-
 fessionem emisierint, omnia, per oblati-
 occasiones, exercere valeant: curare ta-
 men debet, vt ad officia nonnulla pecu-
 liari obseruatione digna non orane
 promiscuè designet.

2 Huiusmodi est, lanitoris officium
 quod singularem modestiam comita-
 temque requirit. Quocirca ijs, qui inter
 Nouitios modestissimi fuerint, hoc of-
 ficiu iniunget.

3 Sacristam Oratorij similiter, præ-

via modestiæ ac deuotionis confide-
ratione, qua minister is præstare debet,
creabit: & creato cultum Beatissimæ
Virginis summopere commendabit.

4 Hortabitur ministros, vt sedulo
agant, & ea, quæ communiter præ-
paranda sunt, adeò maturè expediant,
vt nullus ob eorum incuriam, com-
munitatis actus retardetur. Quòd si
in eo genere negligentes fuerint, se-
nerè corripiat.

*Cap. 6. De exercitio mortificationis,
ac paupertatis alendo.*

1 **A**D mortificationis studium, & cul-
tum alendum Magister Nouitio-
rum fratres in ordinarias culpas prola-
psos interdum leniter flagellabit, tergi
parte modestè detecta: atque ad eum
vsum virgarum fasciculum sepositum
in Oratorio habebit.

2 Ad eundem finem, ordinaria morti-
ficationis instrumenta, puta ad oculos
velandos, & os obstruendū, modo huic,
modò illi, vel petita concedet, vel non
postulata iniunget. Nunc lapillum ore

gerere: nunc absque capucio coniunctis manibus, præ Chori, vel Oratorij foribus hūc, vel illum genuflexum per modicum tempus orare iubebit. Ac denique alia omnia, quæ in mortificationis genera morem sanctissimè inducta sunt, tueri conabitur.

3 Nauet operam, vt inter alia vniuersam diuitem Iesu Christi paupertatē fratres colant, & æmulatione multa perēnter, ad eodē affectēt, vt nihil in hoc mundo, nisi vestes quidem, quibus teguntur, aut alia, quibus necessariō vtūtur, possidere velint. Quocirca iuxta morem Religionis antiquum, vestes, libros, imagines, cellasq; frequenter mutet: ne fortē incauti iuuenum corda & eiusmodi rebus nimis adhæreant, & à perfectionis cursu retardentur.

Cap. 7. De exercitijs in recreationis loco, ac tempore fieri solitis.

1 **A** Lat Magister vtilem illum morē Nouitios absque fastidio, erudiendi in ipso recreationis loco; vbi multa discuntur, quæ modicam animi attentionem

tionem requirunt, ac proinde minimè vexant, neque formam recreationis immutant.

2 Docebit ibi fratres in chorum duplicè discretos modum canendi Religioni conformem: errantesq; instruet, lætaque nonnulla admiscebit.

3 Docebit modū clare, sedatè, distinctèque legēdi: qui ad cōmouēdos animos efficax sit: vitiaque prolationis, & accentus emendabit.

4 Docebit officij diuini regulas siue rubricas, ita vt Nouitij ante professionis diē, regulas officij sufficiēter exploratas habeant, quando quidem ad officium persoluendum vnà cum professione obligandi sunt.

5 Docebit ibi modos plurimos vtilēs simul ac lætos, stādi, sedēdi, incedēdi; capitis, brachiorum, totiusq; corporis moderationem, prout in Nouitiorum Instructione traditur.

6 Docebit ibi interdum nonnullas cæremōnias ad ministerium Missæ, vel Chori vel aliorum locorum attinētes, vt fratres perfectè, ac expeditè illas exerceant.

7 Docebit alia leuiora, quorū fratres nō decet ignaros esse, vt vestes refarcire, legumina purgare, lintea plicare, & eius generis alia, quibus animus corpusve minimē grauatur. Quando verō exercitia hæc in recreationis loco fiunt, caueat Magister ne Nouitij capite nimium demisso taciti, ac mœsti permaneāt; illosquē nonnullis intercalatis interrogationibus exhilaret. Quod æquē animaduertēdum est, quoties aliquid ibidem legitur: ne scilicet Magister finat fratres per tempus illud modicum, ita tacitos, & lectioni intentos esse, ac si concionē audirent: spiritualis quippe doctrina locorum ac tēporum discriminē obseruat.

Cap. 8. De exercitijs ad valetudinem conferentibus.

1 **E**Xpedit proculdubio ad valetudinem animæ corporisq; tuendam, Nouitios varijs officijs, & attemperatis laboribus exercere. Quocirca pars disciplinæ monasticæ est, labor aliquis cum moderatione susceptus, vt ex Sanctorum Patrum historijs facile constat.

2 Ma-

2 Magister ergo, cum per tempus licebit, Nouitios vel omnes, vel aliquos in hortum mittet, ad inuiciles herbas euclendas, ad vias scopis mundandas, ad areas irrigandas, vel quid simile efficiendum, quo ad sanitatem exerceantur.

3 Idem ad proportionem iniunget, in aliquibus fabricæ occasionibus; vbi cauto, ne cum secularibus loquantur, vel ne in locum extra clausuram egrediantur, per modicum temporis spatiū, lapides, aut ligna comportare, vel simile quippiam exercere poterunt.

4 Iam vero crebro eis iniungit Magister ministeria alia, quæ frequentiora sunt, puta Ecclesiæ pauimentum foribus clausis verrere, candelabra, & alia Sacristiæ vasa mundare; vt charitas simul, & sanitas, corporis exercitatione augeatur.

5 Cauebit autem, ne ijs in exercitijs in lingua relaxetur, vel aliud malignus accidat. In silentio quippe operari Regulæ nostræ, sanctio est.

Cap. 9. De Instrukione Nouitiorum,
quoad obsequia multa
quotidiana.

1 **D**Et operam Magister, vt obsequia familiaria, quæ in Dormitorio, Refectorio, culina, & alijs officinis Nouitii, exercent, perfectè, munde, ac expeditè præstare discant Quapropter Acolythos, rigatores, fricatores, & ministros alios erudiet, vt sine sordibus, officia exequantur.

2 Acolythos instruet, quemadmodum eo eum infundere, & à maculis accuratè abstinere debeant: multa quippe indecora contingunt, huius admonitionis neglectu: vt vestes, mensæ, libri oleo perfusi demonstrant.

3 Rigatores docebit, quomodo, sine motibus, & discursibus incompositis aquam inspergere doceat: nonnulla enim parùm decora festinatio, & sollicitudo illa parit.

4 Fricatores instruet, qua ratione, manicis replicatis, linteis præteso succincti, culinæ vasa extergere & à sordibus ab-

ab-

abstinere debeant; vt in loca sanctiora redeuntes non malè oleant.

5 Deniq; Magistri partes sunt, Nouitios omnes ad omne domesticum obsequium instruere, & minuta quæq; pacièter, ac perseueranter inculcare: vt si, exempli gratia videat Refectorij, seu mensæ, ministros, aut eos, qui domum euerrūt, scapulari pendente opus illud exequi, moneat, se præcingant, modumq; cingendi doceat. Sic enim tuebitur decorem domus Dei.

Cap. 10. De Visitatione cellarum.

1 **M** Agistri est, Nouitiorum cellas sepe lustrare, vt videat sit ne quid superfluum, aut diminutum, sordidū, aut in compositum, quod ingredientium oculos possit offendere. Vbi multa charitatis, & aliarum virtutum officia erga singulos poterit exercere.

2 Monebit, vt in cellis, tanquàm in Oratorijs agant nihilq; indecens admittant, operimenta lecti componāt, vasa tecta,

& munda, sub lecto abscondant, tunicas exutas donec à ministro repetantur, mundatas, & complicatas sub lecto ita reponant, ut videri non possint.

3. Quia vero, ex incuria, vel alijs ex rationibus fratres, sine Magistri venia in cellis habere solent leuia nonnulla, quae rudes adhuc animos minimè vexant, cum tenuia nondum aestimare nouerint: praecipiet interdum fratribus vniuersis, ut si quae, absq; obedientiae concessu, in cellis habeant, ea in recreationis locum conferant. Factoq; quodam rerum acervo, imprecabitur illi malum; ac res illas, velut anathemata quaedam seponi, ac in loco vno separato afferuari iubebit, donec aliud statuatur. Ritus quippe hic (ut experientia multiplex docuit) energia pollet, ad animos sine fastidio permouendos, & obedientiae cultum perficiendum. Meminerit vero Magister loci ac temporis, ne scilicet vllam poenam inferat ijs, qui sponte res illas contulerunt. Satis enim actu illo execrationis in acervum rerum prohibitarum directae, animi in recreationis loco
 ab. Expletis vero diebus illius
 inter-

interdicti res iã velut purgatas distribu-
etijs, quos magis indigere perspexerit.

Cap. 11. De fidelitate Magistri et
ga Religionem in Nouitijs pro-
bandis aut reprobandis.

1 Postquam Magister Nouitios sedu-
lò, ac perseueranter instruxerit,
per dies octo, antequam de illis ad pro-
fessionem admittendis agatur, Patribus
in Capitulo Conuentus existentibus
nuntiabit, in subsequenti hebdomada
Capitulo de hoc, illove Nouitio agen-
dum esse: vt rem præmeditentur, Deo-
q; commendent; præuicq; consilio, &
oratione suffragia ferant.

2 Quamuis verò Magister, iuxta morẽ
nostrum, Patres ex vno in aliud Capi-
tulũ ter præmonere ac in designato Ca-
pitulo, quid de Nouitio sentiat, veracis-
simè aperire debeat, quarto scilicet, O-
ctauo, ac decimo Nouitiatus mense, vl-
timæ tamen prepositionis & fidæ rela-
tionis actũ ab eo grauius, & accuratius
exerceri debere manifestum est. Tunc
quippe restota vertitur, & summa re-
rum

rum perspicuitas, veritasq; requiritur.
 3 Caueat ergo Magister, ne vlllo humaniore sensu, aut malos probet, aut bonos improbet : grauissimè quippe communi bono nocebit. Fides ei à cæteris Patribus habebitur, qui nō valent Nouitiorum ingenia, moresq; penitus nosse, cū illorum curam minimè gerant: atque idcirco bonum aut malum ingens, quod ex errore probationis, aut reprobationis emerget, illi præsertim ascribetur, neque sanè impunè feret.

4 Liberè, syncerè, fideliterq; rationes proferat, quæ ab omnibus Patribus capiuntur: solamq; Dei gloriam, Religionisq; bonum in re tam serua præ oculis habeat. Neque vereatur bonos, post adhibitam diligentiam, sedulamq; culturam, occasione fidei relationis, vbi aliquas eorum imperfectiones recensuerit expellendos, aut nō bonos admittendos, quamuis nonnulla eorum bona, protulerit. Decet quippe diuinam bonitatem malum adeò graue, ex occasione boni officij minimè permitttere.

Cap.

*Cap. 12. De acclamationibus virtutum
& anathematismis vitio-
rum.*

QUOD in Capitulo duodecimo se-
cundæ partis, dum ageremus de
medijs ad promouendam perfectionē
opportunitis, polliciti sumus, in hoc pe-
nultimo capite, fauente Deo, præstabi-
mus: vt Magister vel in Oratorio, vel in
recreationis loco, vel alibi, vel ei vide-
bitur expedire, Nouitios simul exhila-
ret, & inflammet, atq; ad producendos
perfectissimos virtutum actus impel-
lat. Ordinis ergo ratio habeatur, vt
Magistro formales actus proferente,
Nouitij omnes, summa acclamatione,
& cordium erectione respondeant.

2° ACCLAMATIONES.

Magister. Viuat Iesus Christus Dei Al-
tissimi filius.

Nouitij. Viuat.

M. Regnet in æternum dulcissimus Re-
demptor noster.

N. Regnet.

M. Lau-

M. Laudetur suauissimum nomen
Domini à Solis ortu vsq; ad occasum

N. Laudetur.

M. Genuflectant omnia corda celestium
terrestrium, & infernorum, corâ mi-
tissimo Virginis filio.

N. Genuflectant.

M. Viuat Serenissima Regina celorum

N. Viuat.

M. Dominetur vniuersis Angelorum, &
hominum cordibus dulcissima Vir-
go Maria.

N. Dominetur.

M. Laudetur formosissima filia Siõ vs-
que ad fines orbis terræ.

N. Laudetur.

M. Ametur diuina bonitas ab vniuersis
creaturis amore purissimo.

N. Ametur.

M. Conuertantur vniuersi homines ad
fidem, & charitatem Dei ac Domini
nostri Iesu Christi.

N. Conuertantur.

M. Viuat disciplina monastica Patrum
nostrorum laboribus condita.

N. Viuat.

M. Viuat perfectissimus obediëntiæ cul-
tus

tus, etiam si nos, ea de causa mori oporteat.

N. Viuat.

M. Viuat purissima castitas etiam per agones, ac sanguinis effusionem, sub vexillo candidissimæ Virginis Mariæ.

N. Viuat.

M. Viuat paupertas Apostolica, pretiosior omnibus mundi diuitijs.

N. Viuat.

M. Viuat suavissima virtus humilitatis, etiam si omnem mundi despectum ferre oporteat.

N. Viuat.

M. Viuant ardentissima æternorum bonorum desideria.

N. Viuant.

Vtatur hoc acclamationum exemplo Magister & alias, si videatur, excogitet.

3 ANATHEMATISME.

M. Maledicta sit Dei obliuio.

N. Maledicta.

M. Maledicta sit ingratitude.

N. Maledicta.

M. Maledicta sit desperatio.

N. Maledicta.

M. Ma-

M. Maledicta sit monasticæ disciplinæ
relaxatio.

N. Maledicta.

M. Maledicta sit inobedientia.

N. Maledicta.

M. Maledicta sit luxuria.

N. Maledicta.

M. Maledicta sit proprietas paupertatis
inimica.

N. Maledicta.

M. Maledicta sit superbia.

N. Maledicta.

M. Maledicta sit loquacitas.

N. Maledicta.

M. Maledicta sit immodestia.

N. Maledicta.

M. Maledicta sit proteruita.

N. Maledicta.

M. Maledicta sit negligentia.

N. Maledicta.

4 Magister ad normam horum anathematismorum, alios, pro loci temporisque
opportunitate, ad dicere poterit, prout
videbitur expedire. Dabit autem ope-
ram, ut modus acclamandi, & anthema-
tizandi sit feruidus, concors, efficax, &
ad pietatem acuendam plurimum valeat.

Cap.

Cap. 13. De Magistri adhortatione.

ECce, ope diuina, campum latè patentem sumus emensi: quem nouellorum Dei militum Instructor, multa dexteritate, ac celeritate percurrere debet. Multiplex hic laudis, multiplex occasio palmæ, laboribus, & agonibus parandæ, Gloriosum est sanè, animos in celestia gaudia suspirantes, & omnem mundi gloriam, diuitias, & voluptates aspernâtes, regere, & per militarem diuinæ charitatis viam, ad monasticæ perfectionis fastigiū, rectà perducere. Regimen certè hoc & Deo acceptissimum, & Ecclesiæ toti saluberrimum, & rectori utilissimum est. Deo sanè placet, quia genus quoddâ pinguiissimi holocausti diuinæ Maiestatì immolatur, dū corda horum inū, qui animos, corporaq; cultui diuino deuouerūt, excolūtur, vt excusso vitiorum pōdere, quasi pennis colūbe de argentatē succrescentibus, ad Iesu Christi, dulcissimi Dei, ac Redemptoris nostri amplexus festinent. Ecclesiæ profectò toti salutem minime vulgarem

gatē affert: vna quippe ē nobilioribus
 Ecclesiæ partibus, candidatus Religio-
 sorum exercitus foeliciter instructus ac
 diuinis virtutibus armatus est. Educa-
 tori verò ipsi summoperè prodest: non
 enim mediocria merita, sed eximia, &
 plane ineffabilia, functionis illius labo-
 re conquirat. Magister ergo, qui hac o-
 mnia tot bonorum capita pensitare no-
 uit, purissimo intuitu, Dei primūm glo-
 riam, Ecclesiæ mox ac Religionis suæ
 salutem exoptans discipulos suos Apo-
 stolico affectu erudiat, arguat, obsecret,
 increpet, in omni patientia, & doctrina.
 Non illum labor, aut tædium, ab hoc o-
 pere immensorum bonorum feracissi-
 mo deterreat, vel retardet. Habet im-
 positam tot, ac tantorum nubem testi-
 um, qui in huiusmodi opere insigniter
 claruerunt, vt, si rem attentè consideret,
 calcaribus non indigeat. Poliat viuos
 lapides in excelsa suauissimæ Ierusa-
 lem, quæ ædificatur vt Ciuitas structu-
 ra sessuros, & amplissimo Regis Magni
 ædificio consensuros. Pondus est: at le-
 ue, & momentanenum, si cum æterno
 gloriæ pondere comparatur. Ne time-
 at,

at, q
 tur
 que
 cui
 tem
 fulc
 velo
 bis
 gito
 sus
 liqu
 & q
 fact
 cura
 et

at, quasi virium defectu, oneri succubi-
 turus: quia Clementissimus Deus, sub
 quo curvantur, qui portant orbem, &
 cui flectitur omne genu strenuè conan-
 tem, & in re honestissima laborantem
 fulciet, solabitur, & illustrabit. Currat
 velociter, quia nouissima hora est: & or-
 bisterrarum, peccatorum diluuiò mer-
 gitur. Instruat milites nouos, qui aduer-
 sus aquarum impetum, pro se, ac pro re-
 liquis Ecclesiæ filiis, animosè luctètur,
 & qui inculpatæ vitæ candore tenebras
 sæculi dispellant. Hæc vna potissimùm
 cura visceribus eius impressa, die, no-
 ctèq; permaneat: vt peractò culturæ
 labore, cumulatissima præ-
 mia, quæ non licet effa-
 ri, percipiat.

APPEN.